

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง

เชมสุรีย์ อนันต์เศวต¹ สุขสมัย สุทธิบัติ² อุทัย อาทิวะ³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง (2) ปัญหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย (3) กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของต่างประเทศ และ (4) พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและแปลความหมายจากการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย พบว่า เนื่องจากประเทศไทยไม่มีกฎหมายในความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ ดังนั้น จึงควรมีการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังและกำหนดนิยามคำว่าอาชญากรรมความเกลียดชัง ไว้เป็นบทเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญา รวมทั้งมีการเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในกรณีหากมีการกระทำความผิดด้วยความเกลียดชังต่อชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ของเหยื่อ และมีการจัดเก็บสถิติความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังเพื่อประโยชน์ในการสร้างฐานข้อมูลสถิติการกระทำความผิดความเกลียดชังให้เป็นมาตรฐานสากลสำหรับนำไปใช้ในระบบกระบวนการยุติธรรมต่อไป

คำสำคัญ: อาชญากรรมความเกลียดชัง; อาชญากรรมที่เกิดจากอคติ; อคติ; ความเกลียด

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

เชมสุรีย์ อนันต์เศวต, สุขสมัย สุทธิบัติ และอุทัย อาทิวะ. (2566). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง. *วารสารดุชนิตทางสังคมศาสตร์*, 13(3), 832-845.

¹ หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: khemsuree898@gmail.com

² คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ รองอธิการสูงสุด สำนักงานอธิการบดี

Legal Measures Concerning Hate Crimes

Khemsuree Anansawad¹ Suksamai Sutthibodee² Uthai Artivetch³

Abstract

This research article aims to study (1) concepts and theories related to hate crimes; (2) problems of offences concerning hate crimes in Thailand; (3) law related to hate crimes in foreign countries; (4) develop the law related to hate crimes in Thailand. This research is qualitative research and collecting data by document research and in-depth interviews. Data were analyzed using content analysis techniques and interpreted comparison.

Findings are as follows: Thailand does not have a specific hate crime law. Therefore, hate crime laws should be enacted and the definition of hate crime included in the Criminal Code, including harsher penalties for ethnic hate crimes, race, religion, disability, sexual orientation, or victim identity. Collect statistics on hate crimes for the purpose of creating a database of hate crimes that is of international standard for use in the justice system.

Keywords: Hate Crimes; Bias-Motivated Crimes; Bias; Hate

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Anansawad, K., Sutthibodee, S., & Artivetch, U. (2023). Legal measures concerning hate crimes. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 13(3), 832-845.

¹ Doctor of Laws Program, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Haumark, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding Author Email: khemsuree898@gmail.com

² Faculty of Law, Ramkhamhaeng University

³ Deputy Attorney General, Office of the Attorney General

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบัน อาชญากรรมจากความเกลียดชัง คือ ความผิดอาญาที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำขึ้นเพราะมูลเหตุแรงจูงใจจากความมีอคติในแง่ลบ โดยเกลียดชังต่อลักษณะบางประการของผู้เสียหายที่มีความแตกต่างไปจากตน อาจเป็นเพราะลักษณะทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สีผิว ศาสนา รสนิยมทางเพศ ความพิการ หรืออัตลักษณ์ของเหยื่อแตกต่างไปจากผู้กระทำความผิด อาชญากรรมความเกลียดชังหรือความรู้สึกเกลียดชังสามารถเกิดได้ไม่ว่าสาเหตุเพราะความเจริญทางเทคโนโลยี การย้ายที่อยู่อาศัย การศึกษา หรือการรับรู้ข้อมูลที่อาจมีความคลาดเคลื่อน วิธีการดำรงชีวิตที่กำลังเผชิญอยู่กับความเปลี่ยนแปลงในสังคม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแนววิถีชีวิตคน และเป็นปัญหาที่เห็นได้ประจักษ์จากเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงและฝังลึกจิตใจของคนเป็นจำนวนมากและเป็นระยะเวลายาวนานจนเกิดการสะสมและแผ่ร่นการไม่แสดงออกแต่เป็นความขัดแย้งในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเกลียดชังความพิการ ความเกลียดชังความแตกต่างทางเพศ ความเกลียดชังทางการเมือง ยกตัวอย่างเช่น คดีทำร้ายคนพิการ โดยจำเลยกับพวกมีการวางแผนและตระเตรียมอาวุธไปพร้อมตีทำร้ายผู้ตายซึ่งเป็นคนพิการไม่มีทางต่อสู้หลายครั้ง จนได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13360/2556) หรือคดีฆ่าชายพิการ ร้านขนมปังหอมย่านโชคชัย 4 ซึ่งถูกกลุ่มจำเลยและพวกร่วมกันฆ่า บุกกรงโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีอาวุธ (คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ อ.3725/2560) หรือกรณีเด็กชายถูกยิงเสียชีวิต (Khaosod Online, 2019) ซึ่งในการสอบสวนผู้ต้องหาบอกว่า ตนไม่รู้จักกับผู้เสียชีวิต รู้เพียงเป็นกระเทย มีความเกลียดชังความแตกต่างทางเพศ จึงเลือกกระทำความผิดด้วยการฆ่าเหยื่อ ซึ่งเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดมีเหตุแรงจูงใจ คือ ความเกลียดชังเพราะอัตลักษณ์ทางเพศของ

เหยื่อ ดังนั้น จากคดีดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง ปัญหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย และกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังในประเทศไทยให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสมกับความผิดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง
2. เพื่อศึกษาปัญหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของต่างประเทศ
4. เพื่อพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีอาชญากรรมความเกลียดชัง การให้ความคุ้มครองในความผิดที่เกิดจากความเกลียดชัง และลักษณะการคุ้มครองที่พบในการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชัง รวมทั้งกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังของสาธารณรัฐฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอังกฤษ

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้พิพากษาหรือผู้ที่เคยทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษา (2) พนักงานอัยการ หรือผู้ที่เคยทำหน้าที่เป็นพนักงานอัยการ (3) นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย (4) ตำรวจหรือผู้ที่เคยทำหน้าที่

เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ และ (5) บุคคลทั่วไปหรือนักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชัง
2. ทำให้เข้าใจสภาพปัญหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังในประเทศไทย
3. ทำให้เข้าใจหลักกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของต่างประเทศ
4. ทำให้นำมาพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

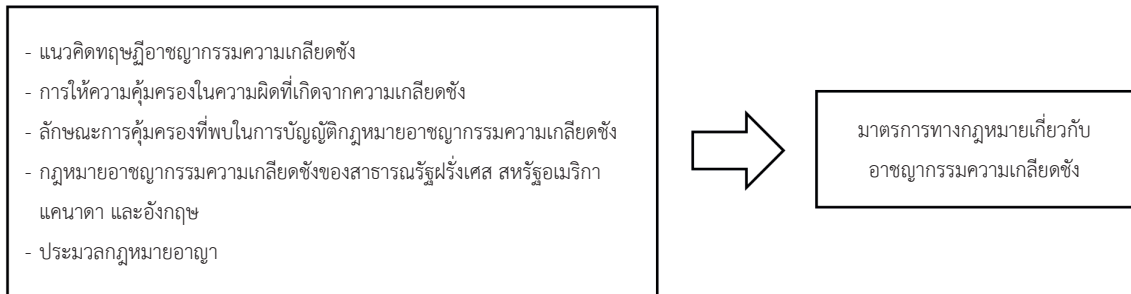
อาชญากรรมความเกลียดชัง ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Hate Crimes” หรือ “Bias-Motivated Crimes” หมายถึง อาชญากรรมความเกลียดชังหรืออาชญากรรมที่เกิดจากอคติ คือ อาชญากรรมที่กระทำความผิดทางอาญาต่อบุคคล ทรัพย์สิน โดยผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจในบางส่วนหรือทั้งหมดมาจากการมีอคติต่อเชื้อชาติ ศาสนา ความทุพพลภาพ สีดวง รสนิยมทางเพศ ชาติพันธุ์ การแสดงออกทางเพศ ความพิการ ชาติกำเนิด หรือลักษณะอื่นแตกต่างไปจากผู้กระทำความผิด (Bureau of Justice Assistance, 2022) ทั้งนี้ โดยทั่วไปคำว่า “อาชญากรรมความเกลียดชัง” (hate crimes) อาจนำไปใช้ด้วยความเข้าใจที่ผิดไปจากแนวคิดกล่าวคือ คำว่า อคติ (bias) มีความหมายกว้างกว่าความเกลียดชัง (hate) และแรงจูงใจของอคติเป็นเพียงบางรูปแบบของความลำเอียงในลักษณะของบุคคล (Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2017)

การให้ความคุ้มครองในความผิดที่เกิดจากอาชญากรรมความเกลียดชังในต่างประเทศ พบว่ากฎหมายได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับ

อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังโดยกำหนดลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาจากความแตกต่างจากเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมความเกลียดชัง ซึ่งลักษณะที่กฎหมายให้ความคุ้มครองส่วนมาก ได้แก่ ลักษณะทางเชื้อชาติ อายุ ชาติพันธุ์ สีดวง ศาสนา ส่วนลักษณะอื่นๆ ที่ได้รับการคุ้มครอง เช่น เพศ รสนิยมทางเพศ ความพิการ หรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น (Gerstenfeld, 2018)

อย่างไรก็ดี ลักษณะการคุ้มครองที่พบบ่อยในการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชัง ได้แก่ เพศ อายุ สีดวง ความพิการ และรสนิยมทางเพศ มีลักษณะการป้องกันที่ค่อนข้างพบบ่อยในจำนวน 11 รัฐ ที่เข้าร่วมโครงการองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป กฎหมายความเกลียดชังเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศและเกี่ยวกับความพิการ ตัวอย่างเช่น ลักษณะการคุ้มครองป้องกันที่พบบ่อยในการบัญญัติกฎหมายในประมวลกฎหมายอาญาแคนาดา มาตรา 718.2 ระบุว่า หลักฐานว่าการกระทำผิดถูกกระตุ้นโดยอคติหรือความเกลียดชังที่มีพื้นฐานจากเผ่าพันธุ์ ชาติพันธุ์ ภาษา สีดวง ศาสนา เพศ อายุ ความบกพร่องทางจิตใจหรือทางกาย รสนิยมทางเพศหรือปัจจัยอื่นที่คล้ายคลึงกัน จะถือว่าเป็นสถานการณ์ที่เลวร้าย หรือประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 132-77 ระบุว่า สถานการณ์ที่เลวร้าย รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อเกียรติยศหรือชื่อเสียงของเหยื่อ ผู้เคราะห์ร้ายหรือกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออันเนื่องมาจากอัตลักษณ์ทางเพศที่เกิดขึ้นจริงหรือที่ควรเป็น หรือในรัฐเดลาแวร์สหรัฐอเมริกา กฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังกรณีความเกลียดชังทางเพศ ได้ให้ความหมายอาชญากรรมความเกลียดชังทางเพศ โดยระบุว่า รสนิยมทางเพศ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศตรงข้ามกะเทยหรือรักร่วมเพศ (Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2017)

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

ด้วยประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติในการกำหนดความผิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังโดยเฉพาะ อีกทั้งบทลงโทษผู้กระทำความผิดอาชญากรรมดังกล่าว ไม่มีการกำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง ไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังและการเก็บสถิติการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง จึงจำเป็นต้องศึกษาบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ แล้วปรับปรุงกฎหมายไทยให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อนำมาพัฒนากฎหมายของประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

การวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยทำการศึกษาทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง และหลักกฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interviews) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารมาสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม พนักงานอัยการ นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ตำรวจหรือผู้ที่เคยทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ และบุคคลทั่วไป รวมทั้งสิ้น 22 คน

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและแปลความหมายจากการเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง ปัญหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังของประเทศไทย พบว่าปัจจุบันประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเหมือนกับสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส แคนาดา และอังกฤษ ซึ่งจะมีการกำหนดคำนิยามของอาชญากรรมความเกลียดชัง กำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง การกำหนดบทลงโทษ

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง รวมทั้งมีการจัดเก็บสถิติเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังไว้เป็นการเฉพาะ ดังนี้

1. การกำหนดคำนิยามอาชญากรรมความเกลียดชัง พบว่า

1.1 สหรัฐอเมริกา ทั้ง 25 มลรัฐได้มีการกำหนดนิยามร่วมกัน โดยกำหนดให้ “อาชญากรรมความเกลียดชัง” หมายความว่า อาชญากรรมที่มีหลักฐานชัดเจนต่ออคติเชื้อชาติ ศาสนา เพศ และยังรวมถึงอาชญากรรมที่เกี่ยวกับฆาตกรรม การฆาตกรรมอย่างไม่ตั้งใจ การข่มขืนโดยใช้กำลัง การทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส การทำร้ายร่างกาย การข่มขู่ การลอบวางเพลิง การทำให้เสียหาย การทำลายทรัพย์สิน ที่ดิน อาคาร บ้านเรือน ขณะที่รัฐอื่นๆ เช่น กฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Penal Code) มาตรา 422.55 กำหนดคำนิยาม “อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง” หมายความว่า การกระทำความผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นทั้งหมดหรือบางส่วน เนื่องจากลักษณะที่แท้จริงหรือที่รับรู้ของเหยื่ออย่างน้อยหนึ่งอย่างดังต่อไปนี้ (1) ความพิการ (2) เพศ (3) สัญชาติ (4) เชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ (5) ศาสนา (6) รสนิยมทางเพศหรือการแสดงออกทางเพศ (7) สมาคมกับบุคคลหรือกลุ่มที่มีลักษณะจริงหรือการรับรู้อย่างน้อยหนึ่งอย่าง หรือเขตปกครองพิเศษวอชิงตัน ดีซี มาตรา 22-3701 (District of Columbia Chapter 37 Bias-Related Crime § 22-3701) กำหนดนิยาม “อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับอคติ” (bias-related crime) หมายความว่า การกระทำที่กำหนดแสดงให้เห็นถึงอคติของผู้ต้องหาตามเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ขาดิกำเนิด เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระบุลักษณะส่วนตัว รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การไร้บ้าน ความทุพพลภาพ การสมรส หรือความเกี่ยวข้องทางการเมืองของเหยื่อ

1.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประมวลกฎหมาย

อาญาฝรั่งเศส อาชญากรรมความเกลียดชัง คือ กฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชัง กรณีที่ทำให้ร้ายแรงขึ้น โจมตี ข่มขู่ กรรโชกทรัพย์ ความเสียหายต่อทรัพย์สิน การทรมาน การฆาตกรรม การข่มขืน การทำลายล้างอย่างร้ายแรง กฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชัง แรงจูงใจมีอคติต่อกลุ่มชาติพันธุ์ เผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือรสนิยมทางเพศที่แท้จริง ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2012 รัฐบาลฝรั่งเศส ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ ตลอดจนจรรยาบรรณรูปแบบการแสดงออกความเกลียดชัง อาจเป็นลักษณะทางกายภาพทาง หรือคำพูดที่เป็นลายลักษณ์อักษร รูปภาพ วัตถุ หรือการกระทำในลักษณะใดก็ตามที่ทำลายเกียรติหรือชื่อเสียงของผู้เสียหายและก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการรับรู้หรือการเข้าใจผิดจากความจริงที่ควรเป็น

1.3 แคนาดา ประมวลกฎหมายอาญาแคนาดา มาตรา 318 (4) กำหนดคำนิยาม “อาชญากรรมความเกลียดชัง” หมายความว่า เหตุการณ์ความผิดทางอาญาที่พบว่าได้รับแรงจูงใจจากความเกลียดชังต่อกลุ่มที่ระบุตัวได้ โดยกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างกันโดยเชื้อชาติ ขาดิกำเนิด ภาษา สีผิว ศาสนา เพศ อายุ ความพิการทางจิตใจหรือร่างกาย อัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงออกทางเพศ

1.4 อังกฤษ ภายใต้ Crime and Disorder Act 1998 มาตรา 28-32 ได้กำหนดคำนิยาม “ความเกลียดชังอาชญากรรม” หมายความว่า การทำร้ายร่างกายที่ทำให้รับบาดเจ็บเป็นอันตราย การทำร้ายร่างกายที่ร้ายแรง การล่วงละเมิด และการสะกดรอยตาม รวมทั้งการกระทำความผิดกฎหมายอย่างร้ายแรงทางเชื้อชาติหรือศาสนา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 29 ถึง 32 เมื่อกระทำความผิดหรือกระทำโดยทันที ก่อนหรือหลังการกระทำความผิดดังกล่าว ผู้กระทำความผิดจะแสดงให้เห็นถึงผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำความผิด โดยการเป็นปฏิปักษ์ต่อสมาชิกของกลุ่มเหยื่อในด้าน

เชื้อชาติหรือศาสนา หรือสันนิษฐานว่าเป็นสมาชิกของเชื้อชาติหรือกลุ่มศาสนา หรือความผิดได้รับแรงจูงใจทั้งหมดหรือบางส่วนโดยการเป็นปฏิปักษ์ต่อสมาชิกของกลุ่มเชื้อชาติหรือศาสนาที่ขึ้นอยู่กับว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น

2. การกำหนดลักษณะความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง พบว่า

2.1 สหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดลักษณะความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังของรัฐบาลกลางไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันอาชญากรรมจากความเกลียดชัง (Hate Crimes Prevention Act of 2009, 18 USC § 249) กฎหมายการแทรกแซงทางอาญาด้วยสิทธิในที่อยู่อาศัยที่เป็นธรรม (42 USC § 3631) กฎหมายความเสียหายต่อทรัพย์สินทางศาสนาตามพระราชบัญญัติป้องกันการลอบวางเพลิงคริสตจักร (18 USC § 247) กฎหมายการแทรกแซงสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาลกลาง (18 USC § 245) และกฎหมายการสมรู้ร่วมคิดในการต่อต้านสิทธิ (18 USC § 241) ทั้งนี้ การกำหนดลักษณะความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังขึ้นอยู่กับความแตกต่างในแต่ละมลรัฐ เช่น มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้มีการกำหนดลักษณะความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังไว้ในกฎหมายอาญารัฐแคลิฟอร์เนียโดยมีการบัญญัติการคุ้มครองอาชญากรรมความเกลียดชังในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ชาติพันธุ์ รสนิยมทางเพศ เพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ความพิการ กระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังต่อสถานที่ ตามมาตรา 594.3 (CA PENAL § 594.3) และมาตรา 11413 (CA PENAL § 11413) ส่วนกรณีการกระทำความผิดทางแพ่งอันเนื่องจากอาชญากรรมความเกลียดชัง จะมีการดำเนินการทางแพ่ง (civil action) ตามประมวลกฎหมายแพ่งรัฐแคลิฟอร์เนีย มาตรา 52 เช่นกัน

ส่วนกฎหมายในระดับมลรัฐเซตปกครองพิเศษวอชิงตัน ดีซี ได้มีการบัญญัติการคุ้มครองอาชญากรรม

ความเกลียดชังในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ชาติพันธุ์ รสนิยมทางเพศ เพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ความพิการ โดยการดำเนินการทางแพ่ง (§ 22-3704 Civil action) โดยไม่คำนึงถึงการดำเนินคดีทางอาญากับบุคคลใดๆ ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของตนอันเป็นผลมาจากการกระทำโดยเจตนาที่แสดงให้เห็นถึงอคติของผู้ต้องหาตามเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ชาติกำเนิด เพศ อายุ สถานภาพสมรส รูปลักษณ์ส่วนตัว รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศ ความรับผิดชอบในครอบครัว การเร่ร่อน ความทุพพลภาพ การสมรส หรือความเกี่ยวข้องทางการเมืองของเหยื่อ

2.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้กำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ดังนี้ (1) การฆาตกรรม (2) การทรมานบุคคลอื่น (3) การทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า (4) การทำร้ายร่างกาย (5) การทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ผู้ไม่สามารถทำงานได้เกินกว่าแปดวัน (6) การกระทำความผิดฐานคุกคาม (7) การกระทำความผิดฐานข่มขืน (8) การกระทำความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศอื่นๆ ที่ไม่ใช่การข่มขืน (9) การกระทำความผิดฐานล่วงประเวณีทางเพศและหลุมฝังศพ (10) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ (11) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ (12) การกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ (13) การกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์

2.3 แคนาดา ได้กำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแคนาดา มาตรา 430 คือ ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นอาคารโครงสร้างหรือส่วนที่ใช้เป็นหลักในการนมัสการทางศาสนา ได้แก่ โบสถ์ มัสยิด โบสถ์ยิว หรือวัด หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องกับการเคารพบูชาทางศาสนา ที่ตั้งอยู่ในหรือบนบริเวณของอาคารหรือโครงสร้างดังกล่าวหรือสุสาน ถ้าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจากแรงจูงใจอคติ ความเกลียดชังบนพื้นฐานของ

ศาสนา เชื้อชาติ สีผิว ชาติพันธุ์หรือชาติกำเนิด

2.4 อังกฤษ ได้กำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังไว้ในมาตรา 66 ของ Sentencing Act 2020 ว่าความเกลียดชังในมาตรานี้ให้ใช้บังคับในกรณีที่ศาลถือว่าความผิดร้ายแรงซึ่งรุนแรงขึ้นด้วยความเกลียดชังประเภทใดประเภทหนึ่งนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้ร้ายแรงขึ้นและต้องระบุในศาลที่เปิดกว้างว่าความผิดนั้นร้ายแรงขึ้น โดยการพิจารณาจากความเกลียดชังทางเชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ของคนข้ามเพศ

3. การกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง พบว่า

3.1 สหรัฐอเมริกา สภาองเกรสได้บัญญัติการเพิ่มประสิทธิภาพการลงโทษอาชญากรรมขึ้นในปี ค.ศ. 1994 เพื่อควบคุมอาชญากรรมที่รุนแรง โดยกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกาต้องเพิ่มบทลงโทษสำหรับอาชญากรรมที่เหยื่อถูกเลือกอันเนื่องจากความเป็นจริงหรือการรับรู้ เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ชาติกำเนิด ชาติพันธุ์ เพศ ความพิการหรือรสนิยมทางเพศ เช่น มลรัฐนิวยอร์ก เพิ่มบทลงโทษการลงโทษอาชญากรรมความเกลียดชัง (Hate Crimes Act of 2000 NY Penal L § 485.10) เมื่อบุคคลถูกตัดสินว่ากระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังตามมาตรานี้ และความผิดที่ระบุเป็นความผิดอาชญากรรมรุนแรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 70.02 ทั้งนี้ อาชญากรรมความเกลียดชังถือเป็นความผิดทางอาญาที่ร้ายแรงจะมีอัตราโทษเพิ่มขึ้นกว่าความผิดที่ระบุไว้หรือมลรัฐมิสซิสซิปปี กำหนดเพิ่มโทษทางอาญาโดยกำหนดให้ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 99-19-301 ถึง 99-19-307 คณะลูกขุนจะต้องค้นหาโดยปราศจากข้อสงสัยอันสมเหตุ จำเลยรับรู้หรือมีเหตุอันควรที่จะรู้หรือรับรู้ว่ามีผู้เสียหายอยู่ในกลุ่มที่กำหนดไว้ และจำเลยกระทำความผิดโดยมีเจตนาร้ายและมีเจตนาเฉพาะเพราะผู้เสียหายอยู่ในกลุ่มที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การที่เหยื่อ

อยู่ในกลุ่มที่มีการแบ่งประเภท หมายความว่า เหตุผลที่ก่ออาชญากรรมที่แฝงอยู่นั้นเกิดจากเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ชาติพันธุ์ บรรพบุรุษ สัญชาติหรือเพศที่แท้จริงหรือที่รับรู้ของเหยื่อ โดยเจตนาบนพื้นฐานของคุณลักษณะส่วนตัวของเหยื่ออันสืบเนื่องมาจากความเกลียดชัง ซึ่งเป็นเหตุในการเพิ่มการลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าว

3.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส ในกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมาตรา 132-77 ระบุในกรณีที่บัญญัติไว้ตามกฎหมาย บทลงโทษสำหรับความผิดทางอาญาหรือความผิดลงโทษจะถือว่าร้ายแรงหากการกระทำนั้นได้กระทำต่อเหยื่อด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับรสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อ ซึ่งการกระทำไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ตามอันนำไปสู่ความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือแนวโน้มทางรสนิยมทางเพศของเหยื่อหรือกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเหยื่อ ตัวอย่างเช่น ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดความผิดการฆาตกรรม หรือทำให้เสียชีวิตโดยไม่ได้มีเจตนา จะมีการลงโทษเพิ่มขึ้นตามมาตรา 222-8 หรือการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ภายใต้มาตรา 222-7 เมื่อปรากฏการกระทำดังต่อไปนี้ เนื่องด้วยเหตุผลจากการที่เหยื่อเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ ชาติ เชื้อชาติหรือศาสนา หรือเพราะรสนิยมทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อ การกระทำความผิดดังกล่าวจะถูกลงโทษจำคุก 20 ปี หรือกรณีการทำร้ายทำให้เกิดการพิการหรือทุพพลภาพถาวรตามมาตรา 222-9 มีโทษจำคุก 10 ปี และปรับ 150,000 ยูโร และประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมาตรา 222-9 ได้กำหนดความผิดการทำร้ายทำให้เกิดการพิการหรือทุพพลภาพถาวรมีการลงโทษเพิ่มขึ้น เนื่องด้วยเหตุผลจากการที่เหยื่อเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ ชาติ เชื้อชาติหรือศาสนา หรือเพราะรสนิยมทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อ

3.3 แคนาดา ประมวลกฎหมายอาญามาตรา

718.2 ได้กำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังโดยให้ศาลซึ่งกำหนดโทษต้องคำนึงถึงควรเพิ่มหรือลดการลงโทษในกรณีใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดสถานการณ์ที่ทวีความร้ายแรงขึ้นหรือลดทอนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือผู้กระทำความผิดโดยไม่จำกัด และจะต้องคำนึงถึงหลักฐานว่าการกระทำผิดที่เกิดจากแรงจูงใจอคติหรือความเกลียดชังที่มีพื้นฐานมาจากเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชาติกำเนิด ภาษา สีผิว ศาสนา เพศ อายุ ความพิการทางร่างกายหรือจิตใจ รสนิยมทางเพศ หรือปัจจัยอื่นที่คล้ายคลึงกัน

3.4 อังกฤษ การกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังไว้ใน Sentencing Act 2020 มาตรา 66 โดยมาตรานี้ใช้บังคับในกรณีที่ศาลถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง โดยการพิจารณาความเกลียดชังทางเชื้อชาติ ความเกลียดชังทางศาสนา ความเกลียดชังทางความพิการ ความเกลียดชังทางรสนิยมทางเพศ หรือความเกลียดชังทางลักษณะของคนข้ามเพศ เป็นต้น ซึ่งอนุญาตให้อัยการยื่นคำร้องเพิ่มโทษสำหรับผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดทางอาญาจากความเกลียดชัง และให้ศาลพิจารณาความผิดที่ร้ายแรงขึ้นโดยพิจารณาจากปัจจัยดังกล่าว

4. การเก็บสถิติการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง พบว่า

4.1 สหรัฐอเมริกา Hate Crimes Statistics Act (HCSA) ได้กำหนดให้กระทรวงยุติธรรมรับข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับความเกลียดชังที่มีอคติอย่างชัดแจ้งจากเชื้อชาติ ศาสนา รสนิยมทางเพศ จากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั่วประเทศและเผยแพร่ สรุปรายงานประจำปี รวมทั้งกำหนดให้สภาองค์กรสชยความครอบคลุมของสถิติการกระทำความผิดเกี่ยวกับความเกลียดชัง และให้หน่วยงาน FBI รายงานเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังบนพื้นฐานของความพิการ ในขณะที่อัยการสูงสุดจะจัดพิมพ์สรุปข้อมูลประจำปีของข้อมูลที่ได้รับ

ภายใต้ส่วนนี้รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมและคดีอาญาที่กระทำต่อเด็กและเยาวชน โดยข้อมูลที่ได้รับจะถูกใช้เพื่อการวิจัยหรือเพื่อจุดประสงค์ทางสถิติเท่านั้น และต้องไม่มีข้อมูลใดๆ ที่อาจเปิดเผยตัวตนของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

4.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส กำหนดการบันทึกประวัติผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง การรายงานอาชญากรรมความเกลียดชังในฝรั่งเศส การบันทึกอาชญากรรมความเกลียดชัง โดยการเขียนรายงานอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำตามคำแนะนำโดยละเอียด และพิจารณาแรงจูงใจของอคติความเกลียดชังโดยอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส

4.3 แคนาดา สำนักงานสถิติแห่งชาติของแคนาดา จะใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลและบันทึกอาชญากรรมความเกลียดชังโดยตรงและหลายวิธีการ เช่น วิธีการทำแบบสำรวจโดยตรง รวมถึงการรวบรวมข้อมูลทางกระดาษ ทางโทรศัพท์ ด้วยตนเองของผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนแบบสำรวจทางออนไลน์และแบบรวมกลุ่ม รวมทั้งสถิติอาชญากรรมความเกลียดชังที่ตำรวจรายงาน โดยแบบสำรวจ Uniform Crime Reporting (UCR) รวบรวมข้อมูลอาชญากรรมความเกลียดชังเป็นต้น

4.4 อังกฤษ รายงานสถิติอาชญากรรม หน่วยงานระบบยุติธรรมทางอาญา (CJS) ทุกแห่ง จะมีการรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดจากความเกลียดชัง การดำเนินคดีอาญาด้วยความเกลียดชัง ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะมีการกำหนดแนวทางในการบันทึกอาชญากรรมความเกลียดชังและเหตุการณ์ที่เกิดจากความเกลียดชังซึ่งเป็นมาตรฐานแห่งชาติ และจัดทำบันทึกเหตุการณ์อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังโดยทำเครื่องหมายว่าความผิดนั้นได้รับแรงจูงใจจากอคติเพราะเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ ศาสนาหรือความเชื่อ

รสนิยมทางเพศ ความพิการ หรืออัตลักษณ์ของคนข้ามเพศ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การกำหนดคำนิยามอาชญากรรมความเกลียดชังเมื่อพิจารณาจากกฎหมายของประเทศที่ทำการศึกษาก็จะเห็นว่า คำนิยามในลักษณะอาชญากรรมความเกลียดชังไม่ได้แยกการกระทำผิดอาญาต่างหากจากอาชญากรรมทั่วไป หากแต่มีเจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจพิเศษในการกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจในบางส่วนหรือทั้งหมดโดยมีอคติความเกลียดชังในเหยื่อหรือผู้เสียหาย โดยความเกลียดชังในเชื้อชาติ ศาสนา ความทุพพลภาพ สีสัน รสนิยมทางเพศ หรือชาติพันธุ์ การแสดงออกทางเพศ ความพิการ ขาดก้นหรือลักษณะอื่นแตกต่างไปจากผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ในแต่ละประเทศจะมีการกำหนดคำนิยามอาชญากรรมความเกลียดชังที่เหมาะสมกับอาชญากรรมที่เกิดในประเทศของตนเอง เพื่อให้ครอบคลุมและป้องกันภัยในกับเหยื่อหรือผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยความผิดในการกระทำทางอาญา หากพิจารณาเป็นความผิดกระทำความผิดทางอาญาโดยมีมูลเหตุจูงใจจากความเกลียดชังเป็นความผิดที่เกิดจากความเกลียดชัง เช่น การฆาตกรรม วางเพลิงเผาทรัพย์ มีมูลเหตุจูงใจเป็นองค์ประกอบภายในจากความเกลียดชัง ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ด้วยเหตุที่ประเทศไทยไม่มีกฎหมายอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง จึงควรมีการกำหนดนิยามอาชญากรรมความเกลียดชังโดยการกำหนดคำนิยาม “อาชญากรรมความเกลียดชัง” หมายความว่า อาชญากรรมที่กระทำความผิดทางอาญาต่อบุคคล ทรัพย์สิน ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจความเกลียดชังต่อชาติพันธุ์ การเมือง เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์

ทางเพศของเหยื่อ

2. การกำหนดลักษณะความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง เมื่อศึกษาจากกฎหมายต่างประเทศจะเห็นว่า อาชญากรรมความเกลียดชังได้มีการบัญญัติลักษณะฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาในหมวดความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง กำหนดฐานความผิดในหมวดความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และออกเป็นพระราชบัญญัติสิทธิอาชญากรรมความเกลียดชัง โดยความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังอันเนื่องมาจากมูลเหตุจูงใจจากชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ของเหยื่อ เพื่อให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้เหมาะสมกับการกระทำความผิด เช่น กฎหมายกำหนดบทลงโทษกรณีการฆาตกรรม การทรมานบุคคลอื่น การทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า กรณีการทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ไม่สามารถทำงานได้เกินกว่าแปดวัน การข่มขืน การลักทรัพย์ การทำให้เสียทรัพย์สิน การวางเพลิงเผาทรัพย์

สำหรับประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ เช่น อาชญากรรมความเกลียดชังทางเพศสภาพ ที่ยังมีแนวคิดที่ว่าประเทศไทยเป็นเมืองพุทธและมีความสงบสุข ไม่มีอาชญากรรมความเกลียดชังที่เกิดจากความแตกต่างทางเพศสภาพ ซึ่งในความเป็นจริงยังคงมีคนไทยส่วนหนึ่งมีความเกลียดชังและยังไม่ยอมรับในเรื่องของความแตกต่างทางเพศ ซึ่งการก่ออาชญากรรมจากความเกลียดชังทางเพศของเหยื่อหรือผู้เสียหาย เมื่อผู้กระทำความผิดถูกจับการลงโทษทางอาญาไม่สามารถครอบคลุมถึงความร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดทางเพศ กรณีลงโทษผู้กระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังอันมีมูลเหตุจูงใจทำร้ายบุคคลที่มีเพศ

สภาพ หรือรสนิยมทางเพศ บุคคลที่มีการแปลงเพศ ได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตาย ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ประเทศไทยควรมีการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรม ความเกลียดชังโดยการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง กำหนดฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาในหมวดความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิต และร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

3. การกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง ปัญหาในการกำหนดฐานความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง เพื่อให้การลงโทษการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง มีบทบัญญัติการลงโทษความรุนแรงหนักขึ้นจึงต้องมีฐานความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชัง เช่น อาชญากรรมความเกลียดชังที่มีมูลเหตุจากความคิดแตกต่างทางการเมือง ทั้งนี้ หากมีการบัญญัติใช้กฎหมายแล้ว พนักงานอัยการจะต้องไม่ลังเลที่จะกล่าวหาว่าเป็นความผิดที่ร้ายแรง เมื่อกระทำความผิดทำร้ายร่างกาย หรือลักษณะทางอาญาที่เป็นการกระทำความผิดอาญาอันเนื่องมาจากความเกลียดชัง หรืออันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา เพศ ชชาติกำเนิด หรือความทุพพลภาพ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการลงโทษให้ตรงกับฐานความผิดเพื่อการลงโทษที่เหมาะสม และในชั้นพิจารณาคดี ก็ควรมีการกำหนดให้ศาลนำมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังมาประกอบการพิจารณาเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาได้อีกด้วย นอกจากนี้ การดำเนินการพิจารณาคดีทางอาญาจะต้องมีการพิจารณาทางแพ่งรวมกัน สำหรับผู้กระทำความผิดทางอาญาและทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อบุคคลหรือทรัพย์สินอันเป็นผลมาจากการกระทำความผิดโดยเจตนาที่แสดงให้เห็นถึงความเกลียดชังเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ชชาติกำเนิด เพศ อายุ สถานภาพสมรส

รสนิยมทางเพศ ความพิการ อัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศ หรือความเกี่ยวข้องทางการเมืองของเหยื่อ

4. การเก็บสถิติการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง เมื่อประเทศไทยไม่มีกฎหมายอาชญากรรมความเกลียดชังที่ระบุลักษณะการกระทำความผิดไว้เป็นการเฉพาะ จึงทำให้หน่วยงานในระบบยุติธรรมของไทยยังไม่มี ความเข้าใจในการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง เมื่อประสบเหตุหรือการที่ผู้เสียหายมาแจ้งความดำเนินคดี จึงทำให้ไม่มีการดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีในความผิดดังกล่าว ส่งผลให้ไม่ทราบว่ามีสถิติการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชังจำนวนเท่าใด ซึ่งมีความแตกต่างจากสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการเก็บข้อมูลอาชญากรรมความเกลียดชังและมีการแยกประเภท เช่น อาชญากรรมความเกลียดชังจาก เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออังกฤษที่กำหนดให้พนักงานอัยการและเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลและมีการแจ้งข้อมูลและจำนวนคดีบนเว็บไซต์ หรือแคนาดา ที่มีการจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมความเกลียดชังเป็นลักษณะข้อมูลสถิติแห่งชาติ สามารถค้นหรือหาข้อมูลอาชญากรรมความเกลียดชัง แจ้งเหตุขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจซึ่งได้เชื่อมโยงเป็นฐานข้อมูลที่มี และให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ได้

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเก็บสถิติข้อมูลที่เริ่มต้นจากการสอบสวนดำเนินคดี และควรมีการนำการบันทึกการใช้งานมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการจำแนกประเภทอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ทางสถิติ (International Classification of Crime For Statistical Purposes: ICCS) เช่น กรณีตำรวจรับแจ้งความเกิดการกระทำความผิดและดำเนินการสอบสวนความผิดดังกล่าว เมื่อทราบความผิดก็สามารถนำเข้าสู่ข้อมูลระบุได้ว่าเป็นความผิดฐานใด เช่น ฆ่าคนตาย

เข้ามาตราความผิดในเจตนาพิเศษอาชญากรรมความเกลียดชัง เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่ทดลองระบบบันทึกข้อมูลดังกล่าว คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้มาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการจำแนกประเภทอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ทางสถิติ (ICCS) เป็นการจำแนกประเภทความผิดทางอาญาตามแนวคิด นิยาม และหลักการที่ตกลงกันเป็นสากล เพื่อให้สถิติอาชญากรรมมีความสอดคล้อง สามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้ในระดับสากลมากยิ่งขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เนื่องจากระบบการจำแนกประเภทอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ทางสถิติ (ICCS) ได้กำหนดกรอบในการสร้างและเปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติไว้อย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานยุติธรรมทางอาญาและระบบกฎหมายของประเทศต่างๆ ส่งผลให้สามารถนำระบบการจำแนกประเภทอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ทางสถิติ (ICCS) ไปใช้กับข้อมูลอาชญากรรมทุกรูปแบบได้ และในระบบที่การเก็บข้อมูล การส่ง และการรวบรวมข้อมูลที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ ด้วยการบันทึกการเก็บ ถ่ายโอนและการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้สะดวกต่อการเรียกดูข้อมูลและทราบรายละเอียดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องของความผิดทางอาญา อาทิ คุณลักษณะของผู้กระทำความผิดโดยการแยกแยะข้อมูลเกี่ยวกับความผิดแต่ละกรณี หรือผู้เสียหาย ที่แยกแยะข้อมูลโดยการพิจารณาจากเพศและอายุของผู้เสียหายในกรณีความผิดที่ใช้ความรุนแรงหรือตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นต้น ดังนั้น ระบบตัวแปรแยกย่อยที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าว จึงเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในระบบสถิติอาชญากรรมและงานยุติธรรมทางอาญาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ การจะนำระบบมาใช้จริงได้นั้นต้องอาศัยระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแบบอัตโนมัติเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ ควรมีการนำชุดตัวแปรแยกย่อยที่ให้

รายละเอียดความผิดทางอาญาในกรณีที่เกี่ยวข้อง เช่น คำอธิบายเหตุการณ์ สาเหตุของการกระทำความผิดประเภทอาวุธ สถานที่เกิดเหตุ แรงจูงใจ ผู้แจ้งเหตุความผิด หรือรายละเอียดเหตุการณ์ กรณีคำอธิบายผู้เสียหาย เพศ อายุ สัญชาติสถานะ เช่น ผู้เสียหายเพศหญิง อายุ 26 สถานะภาพโสด สัญชาติไทย หรือคำอธิบายผู้กระทำความผิด เพศ อายุ สถานะทางอายุ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิด สัญชาติสถานะบุคคลทางกฎหมาย สภาพความมีนเมา การกระทำความผิดซ้ำ และหน่วยงานผู้บันทึกข้อมูลอาชญากรรม อาจนำระบบตัวแปรแยกย่อยที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติม เช่น อาชญากรรมประเภทอื่นๆ ตัวแปรแยกย่อยที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติมอื่นๆ จะบอกลักษณะบางประการของอาชญากรรม สามารถแท็กประเภทของอาวุธ (We) ใช้แยกอาชญากรรมรุนแรงตามประเภทของอาวุธที่ใช้ในการกระทำความผิด แท็กสถานการณ์ (SiC) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทขององค์ระอาชญากรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้น แท็กสถานที่เกิดอาชญากรรม (Lo) จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เกิดอาชญากรรมแบ่งตามประเภท และทำให้สามารถบ่งชี้สภาพแวดล้อมที่ทำให้พบอาชญากรรมได้บ่อย เช่น บ้าน ท้องถนน หรือแท็กแรงจูงใจ (Mo) เน้นให้เห็นรูปแบบของแรงจูงใจในการก่ออาชญากรรมว่าเกิดจากความเกลียดชังเพราะอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมจากความเกลียดชังบางประเภทที่ผู้เสียหายถูกเพ่งเล็งเป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากคุณลักษณะความเชื่อหรือค่านิยมของตน ความคิดทางการเมือง ชนชาติพันธุ์ ซึ่งอาจแท็กผู้แจ้งเหตุ (Rep) ช่วยให้วิเคราะห์ ช่องทางการรายงานที่ทำให้อาชญากรรมได้รับการบันทึกไว้ เช่น อาชญากรรมได้รับแจ้งจากผู้เสียหายหรือพยาน

ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม มาตรฐาน ICCS สามารถนำข้อมูลอาชญากรรมของประเทศที่มีการใช้มาตรฐานการรับ

แจ้งความด้วยระบบเดียวกันนำมาเปรียบเทียบเป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม การพัฒนารูปแบบการทำงาน หน่วยงาน ยุติธรรมทางอาญาต่างๆ และแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ข้อมูลทางปกครองและข้อมูลจากการสำรวจทางสถิติ มาประสานให้สอดคล้องกันได้ อีกทั้งมาตรฐาน ICCS สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อกำหนดมาตรฐานข้อมูลจากหน่วยงาน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ประเทศไทยควรนำระบบการจัดเก็บสถิติข้อมูลการกระทำความผิดที่เป็นมาตรฐาน ICCS มาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการรับแจ้งความในสถานีตำรวจทั่วประเทศให้มีแนวทางการทำงานในรูปแบบเดียวกันที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งส่งผลดีต่อการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถดูข้อมูลความผิดได้อย่างละเอียดและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดค่านิยามอาชญากรรมความเกลียดชังให้หมายความว่า อาชญากรรมที่กระทำความผิดทางอาญาต่อบุคคล ทรัพย์สิน ผู้ใดกระทำความผิดมีแรงจูงใจความเกลียดชังต่อชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ของเหยื่อ
2. ควรมีการกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมความเกลียดชังฐานความผิดอาชญากรรมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และมีการบัญญัติฐานความผิดทางอาญาในหมวดเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในฐานอาชญากรรมความเกลียดชังอันเนื่องมาจากมูลเหตุจูงใจอันเนื่องมาจากชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการ รสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ของเหยื่อ
3. ควรกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมความเกลียดชังให้รับโทษหนักขึ้นหรือเป็นเหตุจูงใจ หากกระทำความผิดทางอาญาอันเนื่องมาจากมูลเหตุจูงใจจากอาชญากรรมความเกลียดชัง ศาลจะพิพากษาลงโทษให้เพิ่มหนักขึ้น ให้มีความสอดคล้องการบัญญัติในกฎหมายอาญาความผิดฐานอาชญากรรมความเกลียดชัง
4. ควรมีพระราชบัญญัติสถิติอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง โดยกำหนดให้มีการจัดเก็บสถิติการกระทำความผิดอาชญากรรมความเกลียดชัง การบันทึกการแจ้งความ และการจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้ทราบจำนวนคดีที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดให้หน่วยงานให้ความช่วยเหลือในการรับแจ้งเหตุอาชญากรรมความเกลียดชัง

References

- Bureau of Justice Assistance. (2022). *A policymaker's guide to hate crimes*. Retrieved from <https://www.ojp.gov/pdffiles1/bja/162304.pdf>
- Gerstenfeld, P. B. (2018). *Hate crimes: Causes, controls, and controversies*. Sage.
- Khaosod Online. (2019). *Claiming to hate transvestites! Brutal young man wielding shotgun invades house, shoots 15-year-old boy in bed*. Retrieved from https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_712774 [In Thai]
- Office for Democratic Institutions and Human Rights. (2017). *Hate crime laws: A practical guide*. Retrieved from <https://www.osce.org/files/f/documents/3/e/36426.pdf>